

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.І. Склярук

**ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

(для студентів 3 курсу заочної форм навчання
галузь знань – 0305 „Економіка та підприємництво”
напрямку підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»)

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для студентів 3 курсу заочної форм навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» ./ Укл. Н.І. Склярук – Харків: ХНАМГ, 2009. - 24 с.

Укладач: Н.І. Склярук

Рецензент: А.Є. Ачкасов

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства
протокол № 1 від 02.09.2009 р.

Зміст

	Стор.
Вступ	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами	8
2.1.1. Структура навчальної дисципліни.....	8
2.1.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	9
2.2.1 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	9
2.2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	12
2.2.3. Лекційний курс.....	13
2.2.4. Практичні заняття.....	13
2.2.5. Індивідуальні завдання.....	14
2.2.6. Самостійна робота студентів.....	14
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	16
2.4. Інформаційно – методичне забезпечення.....	19
2.5. Додатки.....	21

ВСТУП

Економіка охоплює всі без винятку сфери життя людини, які пов'язані з задоволенням її фізіологічних і духовних потреб. Для того, щоб підтримувати необхідний життєвий рівень, людині необхідні певні матеріальні блага, які створюються на підприємствах різних галузей. Основною ланкою економічної системи країни, де безпосередньо виробляються товари чи надаються послуги населенню та суспільству в цілому, є економіка підприємства (фірми, організації). Тому знання економіки підприємства - це необхідна умова розуміння сутності соціально-економічних процесів і вміння вирішувати будь-які господарські задачі на рівні первинної ланки національної економіки.

Стан економіки підприємства стає головним фактором, який визначає результати його діяльності. Кількісні і якісні параметри економічного стану визначають місце підприємства на ринку і здатність функціонувати в економічному просторі. Будь-яке підприємство не існує саме по собі, а пов'язане з економікою в цілому, з одного боку, через ринок виробничих факторів, а з іншого через ринок збути, тому й економіка підприємства повинна досліджувати відносини окремих підприємств із іншими господарськими одиницями, з ринком. При цьому вона розглядає господарський процес, як у цілому, так і з погляду інтересів окремого підприємства.

Дисципліна «Економіка підприємства» належить до дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки та має статус нормативної для підготовки бакалаврів галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки: 6.030509 – „Облік і аудит”. Програма курсу включає матеріали, що підготовлені відповідно до місця навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі, передбаченої освітньо-професійною програмою бакалавра.

Участь нашої держави в Болонському процесі обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що є нашим національним варіантом ECTS. Виходячи з кредитно-модульної системи організації навчального процесу, 16 тем курсу зведені в два змістові модулі (далі ЗМ).

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВОУ ОКХ бакалавра напряму підготовки 0501 – „Економіка і підприємництво” 2004 р.
- ГСВО ОПП підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 – „Економіка і підприємництво” 2006 р.
- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030 504 – «Облік і аудит», Харків, 2008.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства (протокол №1 від 02.09.2009 р.) та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання (протокол № 1 від 04.09 2009р.).

Знання з данної дисципліни будуть слугувати для накопичення майбутніми фахівцями знань, навичок та умінь з інших економічних дисциплін.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. 1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета: формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами; набуття практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих господарсько-управлінських рішень в умовах ринкової економіки.

1.1.2. *Предмет* вивчення дисципліни: форми і методи господарювання підприємства; способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх видів ресурсів на рівні підприємства з метою отримання прибутку як результату задоволення суспільних потреб.

1.1. 3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Політична економія мікроекономіка, макроекономіка, основи комерційної діяльності, технологія виробництва, статистика, регіональна економіка.	менеджмент, маркетинг, бухгалтерський облік, економіка праці та соціально – трудові відносини, економічний аналіз, фінанси підприємства, стратегія підприємства, планування і контроль на підприємстві, організація виробництва, потенціал і розвиток підприємства, курсове і дипломне проектування.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

МОДУЛЬ ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА (5 / 180)

ЗМ 1.1 ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ..... (3 / 108)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Теорії підприємств та основи підприємництва
2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми
3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств
4. Структура та управління підприємством
5. Ринок і продукція
6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці
7. Капітал підприємства
8. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства

ЗМ 1.2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства ..... (2 / 72)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Організація виробництва і забезпечення якості продукції
2. Витрати на виробництво та реалізацію продукції
3. Фінансово-економічні результати діяльності підприємств
4. Планування діяльності підприємства
5. Інвестиції
6. Інноваційна діяльність
7. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація і реструктуризація
8. Економічна безпека та антикризова діяльність

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
Репродуктивний рівень: Використовувати на практиці знання щодо організації, ресурсного забезпечення та ефективної діяльності підприємства.	Виробнича	Організаційна , аналітична
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу, використовуючи сучасні методики, проводити аналіз і розрахунок основних економічних показників діяльності підприємства та прогнозувати динаміку їх зміни з урахуванням сучасної економічної ситуації.	Виробнича	Аналітична, обліково- статистична , планувальна, контрольна
Евристичний рівень: На основі аналізу зовнішнього середовища та виробничо-ресурсного потенціалу підприємства формувати стратегічні напрямки його розвитку.	Виробнича	Організаційна, планувальна, інформаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 528 с.
2. Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2005. - 328 с.
3. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. ВНЗ. – К.: Каравела. 2004. – 568 с.
4. Бойчік І.М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004.- 480с..
5. Петрович Й.М., Кіт А.Ф. та ін. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів: “Новий світ-2000”, 2004. – 680 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета: формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Предмет дисципліни: форми і методи господарювання підприємства; способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх видів ресурсів на рівні підприємства з метою отримання прибутку як результату задоволення суспільних потреб..

Змістові модулі: підприємство та чинники його виробничої діяльності; фінансово-економічні показники та стратегічні основи розвитку підприємства.

Аннотация программы учебной дисциплины

ЭКОНОМИКА ПРЕДПРИЯТИЯ

Цель: формирование способностей самостоятельно мыслить, принимать управленческие решения, выполнять комплексные экономические расчеты для эффективного осуществления хозяйственной деятельности на уровне предприятий.

Предмет дисциплины: формы и методы хозяйствования предприятия; способы рационального комбинирования и эффективного использования всех видов ресурсов на уровне предприятия с целью получения прибыли как результата удовлетворения общественных потребностей.

Модули содержания: предприятие и факторы его производственной деятельности; финансово-экономические показатели и стратегические основы развития предприятия.

Annotation of the program of educational discipline

ECONOMICS OF ENTERPRISE

The purpose: forming of the abilities to think independently, to make managerial solutions, to carry out complex economic calculations for effective realization of economic activities at the level of an enterprise.

The subject of the discipline: forms and methods of an economics activity of an enterprise, methods of rational combining and effective using of all kinds of resources at the enterprise level with the aim of getting profit as a result of public needs satisfaction.

The module of the content: enterprise and factors of its economic activity; financial and economic indices and strategical bases for enterprise development.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами

2.1.1. Структура навчальної дисципліни

Призначення: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів , відповідно ECTS – 5,0 Модулів – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 180	Галузь знань – 0305 - «Економіка та підприємництво» Напрями підготовки – 6.030509 - «Облік і аудит» (OiA) Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр	Нормативна Рік підготовки – третій Семестр – п'ятий Аудиторні заняття (годин): Лекції – 12 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 160 год., в т.ч. розрахунково-графічна робота – 15 год. Види підсумкового контролю – екзамен – 5 семестр

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 11% до 89%

2.1.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами заочної форми навчання)

Напрям (шифр, аббревіатура)	Форма навчання	Семестр (и)	Години									Екзамени (семестри)	Заліки (семестри)
			Всього	Ауд	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	Практ.	Лаб.		Кон. роб	КП/КР	РГР		
6.030509 ОіА	Заочна	5	180	20	12	8	-	160	-	-	15	5	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Лекційний матеріал дає студентові основу знань з тих, чи інших проблем господарювання підприємства, орієнтує студентів у різноманітті навчальної літератури. Метою практичних занять є засвоєння теоретичного матеріалу та набуття відповідних практичних навичок щодо прийняття обґрунтованих господарсько-управлінських рішень на рівні підприємства. Крім цього на практичних заняттях, які проводяться під час сесії, передбачається проведення комплексно-модульного контролю, тобто перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу кількох тем курсу. На практичні заняття виносяться ключові питання дисципліни. При підготовці до практичних занять потрібно передусім прочитати конспект лекцій з відповідної теми, вивчити понятійний апарат і осмислити логіку навчального матеріалу. Далі доцільно звернутися до вивчення рекомендованої літератури відповідно до певної теми. Велике значення у процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів, завданням якої є формування практичних навичок у роботі студентів зі

спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

Робоча програма, матеріали для проведення лекційних, практичних та розподіл часу за змістовими модулями та формами роботи розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2 Зміст дисципліни

2.2.1. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Приставаючи до вивчення дисципліни „Економіка підприємства”, студенти повинні ознайомитися з програмою навчальної дисципліни, досягнути її структуру та основні методи й форми навчання. Уявити основні види і форми контролю знань, умінь і навичок.

Тематичний план дисципліни „Економіка підприємства” складається із двох змістових модулів, які включають певні навчальні елементи та питання, щодо форм і методів господарювання підприємства.

МОДУЛЬ ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

(5 / 180)

ЗМ 1. ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальні елементи

Тема 1. Теорії підприємств та основи підприємництва

1. Теорії підприємств та їх характеристика.
2. Поняття, цілі функціонування і головні напрямки діяльності підприємства.
3. Правові основи функціонування підприємства.
4. Сутність, принципи здійснення та моделі підприємницької діяльності.
5. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

1. Класифікація видів підприємств.
2. Характеристика основних організаційно-правових форм підприємств.
3. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств в Україні.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

1. Поняття ринкової системи, її структура та функції.
2. Елементи мікросередовища та їх вплив на діяльність підприємства.
3. Класифікація та характеристика основних компонентів макросередовища.

Тема 4. Структура та управління підприємством

1. Управління підприємством: сутність, функції та методи здійснення.
2. Характеристика типів організаційних структур управління підприємствами.
3. Виробнича структура підприємства: поняття, види та чинники формування.
4. Поняття, види та роль інфраструктури підприємства.

Тема 5. Ринок і продукція

1. Ринок товару: сутність, структура та основні маркетингові параметри.
2. Оцінка та прогнозування попиту на продукцію підприємства.
3. Поняття та класифікація продукції (робіт, послуг).
4. Вартісні і натуральні вимірники обсягу продукції .

Тема 6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

1. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
2. Система показників для оцінки чисельності, стану, руху робочої сили на підприємстві.
3. Методичні підходи при плануванні чисельності окремих категорій працівників підприємства.
4. Продуктивність праці персоналу: сутність, показники і методи її вимірювання та напрямки підвищення.
5. Мотивація персоналу: сутність, види та основні методи впливу.
6. Оплати праці на підприємстві: сутність, державна політика загальна організація.
7. Сутнісно-видова характеристика форм і систем оплати праці персоналу.

Тема 7. Капітал підприємства

1. Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів підприємства.
2. Основні засоби підприємства: поняття, функціонально-елементний склад та оцінка.
3. Знос та амортизація основних засобів: поняття, вимірювання та методи нарахування
4. Системи показників технічного стану, руху й ефективності використання основних основних засобів підприємства.
5. Оборотний капітал підприємства: сутність, функціонально-елементний склад та процес трансформації.
6. Методи визначення потреби в оборотних коштах підприємства.
7. Показники та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.
8. Поняття, характерні риси, елементний склад та значення нематеріальних ресурсів підприємства.
9. Нематеріальні активи підприємства та їх вартісна оцінка.

Тема 8. Техніко-технологічна база та виробнича потужність

1. Техніко-технологічна база виробництва та забезпечення її розвитку.
2. Сутнісно-видова характеристика та переваги лізингу.
3. Поняття, види, методичні основи визначення обсягу та ступеню використання виробничої потужності підприємства.

ЗМ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Навчальні елементи

Тема 9. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

1. Виробничий процес на підприємстві: сутність, структура та принципи організації.
2. Типи та методи організації виробництва.
3. Основні форми організації виробництва, необхідність їх застосування та характеристика.
4. Сутнісна характеристика, показники і методи оцінки якості та конкурентоспроможності продукції.
5. Технічні, організаційні і соціальні чинники підвищення якості і конкурентоспроможності продукції підприємства.
6. Стандартизація і сертифікація продукції (послуг) підприємства.

Тема 10. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

1. Сутнісна характеристика та класифікація витрат підприємства.
2. Собівартість продукції (робіт, послуг) її види та методи калькулювання.
3. Зміст і методика обчислення кошторису витрат на виробництво продукції.
4. Управління витратами на підприємстві.
5. Економічний зміст та функції ціни. Види цін.
6. Методи ціноутворення на продукцію підприємства.

Тема 11. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання

1. Сутнісна характеристика доходів підприємства та джерел їх утворення.
2. Поняття, види та порядок формування і напрями використання прибутку підприємства.
3. Сутнісна характеристика та вимірювання ефективності діяльності підприємства
4. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.
5. Конкурентоспроможність підприємства: поняття, чинники формування та методичні основи розрахунку.

Тема 12. Планування діяльності підприємства

1. Сутність планування, його види, принципи здійснення та методи.
2. Характеристика стратегічного, тактичного та оперативно-календарного планування.
3. Поняття, призначення та типові розділи бізнес-плану підприємства..
4. Сутність, зміст та технологія розробки виробничої програми підприємства

Тема 13. Інвестиції

1. Поняття, сутність та класифікація інвестицій.
2. Визначення необхідного обсягу та джерел формування виробничих інвестицій.
3. Методичні основи визначення економічної ефективності виробничих

- інвестицій (капіталовкладень).
4. Сутність, форми та оцінка ефективності фінансових інвестицій.

Тема 14. Інноваційна діяльність

1. Сутність, значення та класифікація інновацій.
2. Науково-технічний прогрес, його форми та напрями прояву.
3. Загальна характеристика, об'єкти, напрями і тенденції розвитку організаційного прогресу на підприємствах.
4. Оцінка економічної ефективності технічних інновацій і організаційних нововведень.

Тема 15. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація і реструктуризація

1. Сутність і тенденції організаційного розвитку підприємств.
2. Характеристика сучасних моделей розвитку підприємств.
3. Бізнес-процеси на підприємстві: поняття, види та принципи їх організації
4. Сутність трансформації, її види, напрями та форми.
5. Організаційні форми та порядок проведення реструктуризації підприємств.

Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність

1. Економічна безпека підприємства: сутність, складові та методи вимірювання.
2. Основні напрями забезпечення необхідної економічної безпеки підприємства.
3. Санація (фінансове оздоровлення) господарюючих суб'єктів: сутність, цілі, форми здійснення та типові заходи.
4. Банкрутство підприємства: сутність, причини, процедура визнання та способи прогнозування

2.2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Запропонований розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства» заочної форми навчання.

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		лекції	практика	Лаб.	самостійна робота
Модуль Економіка підприємства					
ЗМ 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	3/108	8	6	-	94
ЗМ 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	2/72	4	2	-	66
РАЗОМ	5/180	12	8	-	160

2.2.3. Розподіл часу лекційного курсу

Зміст	Кількість годин за напрямом підготовки
ЗМ 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	8
Тема 1. Теорії підприємств та основи підприємництва	1
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	1
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	
Тема 4. Структура та управління підприємством	
Тема 5. Ринок і продукція	
Тема 6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
Тема 7. Капітал підприємства	4
Тема 8. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	
ЗМ 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	4
Тема 9. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	
Тема 10. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємств	1
Тема 12. Планування діяльності підприємства	
Тема 13. Інвестиції	1
Тема 14. Інноваційна діяльність	
Тема 15. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація і реструктуризація	
Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність	
РАЗОМ	12

2.2.4. Розподілу часу практичних занять

Зміст	Кількість годин за напрямом підготовки
ЗМ 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	6
ЗМ 1.1 Підприємство в сучасній системі господарювання	2
<u>Заняття 1.</u> Тема 6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
<u>Заняття 2.</u> Тема 7. Капітал підприємства	2
<u>Заняття 3.</u> Тема 5. Ринок і продукція	1
Тема 8. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	1
ЗМ 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	2
<u>Заняття 4.</u> Тема 10. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	1
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємств	1
РАЗОМ	8

2.2.5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни „Економіка підприємства” є одним із засобів оволодіння навчальним матеріалом під час самостійної роботи студента.

Мета розрахунково-графічної роботи – поглибити теоретичні знання, набуті студентами в процесі вивчення курсу «Економіка підприємства» і виробити вміння застосовувати їх у практичному вирішенні питань економіки конкретного підприємства.

У процесі написання розрахунково-графічної роботи студент повинен:

- ⇒ показати вміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань економіки та організації роботи підприємства;
- ⇒ здійснити аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства;
- ⇒ засвоїти методики виконання широкого кола типових економічних розрахунків і обґрунтувань;
- ⇒ виявити резерви виробництва і на цій основі обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності діяльності.

Виконання розрахунково-графічної роботи має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни «Економіка підприємства», сформувати творчий підхід до аналізу й узагальненню отриманих результатів, спонукає ґрунтовно вивчати законодавчі акти з питань економічних відносин та додаткову навчальну літературу.

При розв'язуванні завдань розрахунково-графічної роботи студентом викладаються теоретичні питання та всі розрахунки, а також аналітичні висновки щодо отриманих результатів. Плановий обсяг годин на виконання роботи – 15 годин.

2.2.6. Самостійна робота студента

Для опанування матеріалу дисципліни «Економіка підприємства» окрім лекційних та практичних занять, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Самостійна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі навчально-методичною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем господарювання підприємства. Значною є роль самостійної роботи студентів у підготовці до поточного і підсумкового контролю знань й умінь.

На самостійну роботу відповідно з навчальним планом підготовки бакалаврів заочної форми навчання за напрямом 6.030509 – „Облік і аудит», припадає 160 годин. Формами самостійної роботи виступають: вивчення основної та додаткової літератури, підготовка до практичних занять, розв'язання типових задач, виконання індивідуальних завдань з розрахунково-графічної роботи, підготовка до поточного тестування і т.ін.

Розподіл часу самостійної роботи

Змістовий модуль, тема	Кількість годин	Форма роботи
1	2	3
ЗМ 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	94	
Тема 1. Теорії підприємств та основи підприємництва	9	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	7	
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	6	
Тема 4. Структура та управління підприємством	10	
Тема 5. Ринок і продукція	7	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач та виконання розрахунково-графічної роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	20	
Тема 7. Капітал підприємства	24	
Тема 8. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	11	
ЗМ 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	66	
Тема 9. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	6	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач, розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 10. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	11	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач та виконання розрахунково-графічної роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємств	10	
Тема 12. Планування діяльності підприємства	12	
Тема 13. Інвестиції	9	

Продовження табл.

1	2	3
Тема 14. Інноваційна діяльність	8	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 15. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація і реструктуризація	6	
Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність	4	
РАЗОМ	160	

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Органічною складовою навчального процесу є систематичний, комплексний контроль й оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів у відповідності з вимогами державних стандартів освіти, а також адаптації до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (далі ECTS).

Оцінювання знань з дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється відповідно під час поточного контролю.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння викладеного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом базового програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни, умінь вирішувати практичні завдання тощо.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також під час індивідуально-консультативних зустрічей зі студентами.

Для визначення рівня знань, умінь і навичок студентів при вивченні дисципліни „Економіка підприємства” використовуються наступні форми і методи контролю:

- Поточний контроль за результатами вивчення кожного змістового модуля:
  - у вигляді тестування по ЗМ 1 та ЗМ 2 (приклад завдання поточного контролю див. Додаток 1).
  - виконання і захист індивідуального завдання (розрахунково-графічної роботи).
- Підсумковий контроль. За умовами кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускаються студенти, що набрали не менше 25 балів з поточного контролю. Підсумковий контроль здійснюється за екзаменаційними білетами у письмовій формі. Приклад екзаменаційного білету див. Додаток 2).

Види та засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни „Економіка підприємства” наведені в таблиці.

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Бали за відповідями за формою поточного контролю	Підсумковий бал за формою поточного контролю	Діапазон оцінки, балів
Поточний контроль зі змістових модулів			
ЗМ 1. Контрольна робота у вигляді тестування	✓ 85-100 балів ✓ 70-80 балів ✓ 55-65 балів ✓ до 50 балів	✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0	0-15
ЗМ 2 Контрольна робота у вигляді тестування	✓ 85-100 балів ✓ 70-80 балів ✓ 55-65 балів ✓ до 50 балів	✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0	0-15
Вирішення і захист індивідуального завдання (розрахунково-графічна робота) з модуля 1	✓ Правильність розрахунків ✓ Захист змісту завдання	max.10 max.10	0-20
Підсумковий контроль з дисципліни – екзамен за екзаменаційними білетами			0-50
Всього за модулем			100

Оцінювання знань з модуля здійснюється за 100-бальною шкалою на основі суми результатів поточного та підсумкового контролю. Завдання поточного контролю оцінюються в діапазоні [0;50], завдання, що виносяться на екзамен - в діапазоні [0;50].

Поточний контроль за змістовним модулем проводиться після того, як розглянуто весь теоретичний матеріал, виконані практичні завдання в межах змістовного модуля і завдання на самостійну роботу. Цей вид контролю проводиться у вигляді тестування. Використовуються тести закритої форми (з множинним вибором, графічні тести) і тести відкритої форми (на обмежену кількість відповідей, на множину кількості відповідей, на знання формул, на вирішення практичних ситуацій).

Поточний тестовий контроль з кожного змістовного модуля оцінюється в діапазоні 0-15 балів шляхом підрахунку кількості балів по кожному тесту і в цілому за тестовим завданням згідно з критеріями оцінювання, які наведені в таблиці.

Поточний контроль також передбачає, крім виконання двох тестових завдань, написання і захист індивідуального завдання (розрахунково-графічної роботи).

Критерії оцінювання індивідуального завдання (розрахунково-графічної роботи):

✓ *Оцінка 20 балів* – індивідуальне завдання виконано на високому рівні, представлені повні розв’язки завдань і зроблені обґрунтовані висновки. На всі запитання викладача отримані правильні відповіді.

✓ *Оцінка 15 балів*: індивідуальне завдання виконано, однак мають місце окремі недоліки не принципового характеру: допущено незначних помилок при

формулюванні термінів, категорій, наявні незначні арифметичні помилки у розрахунках або не точно зроблені висновки. На переважну більшість запитань викладача було подано правильні відповіді.

✓ *Оцінка 5 балів:* розрахунково-графічна робота виконана більше 50 % правильно, або допущені неточності в 70 % завдань, але обов'язково одне завдання розв'язане правильно. Є зауваження щодо оформлення роботи. Студентом подано правильні відповіді лише на окремі запитання викладача.

✓ *Оцінка 0 балів:* виконано менше 50 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях, розрахунки неправильні внаслідок допущення грубих помилок.

На екзамен виносяться ключові питання, типові та комплексні задачі, що потребують змістовної письмової відповіді та розв'язку. Екзаменаційні білет містить 5 завдань, кожне з яких оцінюється за шкалою 10; 5; 0 балів. За формою і змістом завдання поділяються на два блоки: перший блок містить 3 теоретичних запитання; другий блок - 2 задачі.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів (включно). В разі, коли відповіді студента оцінені менше ніж в 25 балів (0, 5, 10, 15, 20) він отримує незадовільну оцінку за результатами екзамену (тобто 0 балів) та незадовільну загальну підсумкову оцінку. В цьому випадку отримані результати поточного контролю не враховуються.

Оцінка та екзамен виставляється за національною шкалою (4-х-бальною) поряд із загальною підсумковою оцінкою в 100-бальній шкалі (за системою ECTS) за наступними параметрами таблиці:

Трансформація результатів підсумкового контролю знань студента за різними шкалами оцінювання

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за 4-х бальною шкалою
A	85–100	5 (відмінно)
B	80	4 (добре)
C	65–75	
D	60	3 (задовільно)
E	50–55	
FX	20–45	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	0–15	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ліквідація академічної заборгованості студентами з дисципліни передбачає наступний порядок:

✓ студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 30 до 45 балів після належної підготовки мають право повторно складати екзамен за власною заявою;

✓ студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 30 балів зобов'язані написати заяву на повторне вивчення дисципліни і скласти екзамен. Студентам також дозволяється написати заяву на індивідуально-консультативну роботу з викладачем і згідно направлення

деканату отримувати та здавати викладачу під час консультацій виконані завдання, модулі тощо і набрати бали поточної успішності і в кінці семестру, згідно графіку затверджене деканом, здати екзамен.

Перескладання екзамену з дисципліни дозволяється двічі, але якщо студент не пересклав екзамен двічі, то він зобов'язаний повторно вивчити дисципліну і знову скласти екзамен (востаннє).

Академічну заборгованість студент має право ліквідувати до закінчення навчання на бакалаврському циклі.

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

№	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2	3
1. Рекомендована основна навчальна література		
1.1	Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 528 с.	1, 2
1.2	Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2005. - 328 с.	1, 2
1.3	Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. ВНЗ. – К.: Каравела. 2004. – 568 с.	1, 2
1.4	Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004.- 480с..	1, 2
1.5	Петрович Й.М., Кіт А.Ф. та ін. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів: “Новий світ-2000”, 2004. – 680 с.	1, 2
2. Додаткові джерела		
2.1	Хозяйственный кодекс Украины. – Х.: ООО «Одиссей», 2004. – 232 с.	1
2.2	Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 28 грудня 1997р./ Урядовий кур'єр. –1997. – 6 червня	1, 2
2.3	Закон України "Про оплату праці" від 24 березня 1995р./ Урядовий кур'єр. –1995. –18 травня.	1
2.4	Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". //Урядовий кур'єр .-1999.-15 вересня.-№172.	2
2.5	Закон України "Про стандартизацію" //Урядовий кур'єр .-2001.-20 червня.-№108.	2
2.6	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні.- К.:Компас,2004. -248 с.	1, 2
2.7	Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч.посібник.- К.: КНЕУ, 2003. – 524 с.	2
2.8	Дугіна С. І. Маркетингова цінова політика: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 393 с.	2
2.9	Економіка підприємства: Навч. посібник / За ред. О.П.Крайник. Л.: «Львівська політехніка», 2003. – 208с.	1, 2
2.10	Економіка підприємства: Навч.посіб./За ред. А.В.Шегди. – К.:Знання-Пресс, 2002. – 335 с.	1, 2
2.11	Зайцев Н.Л. Экономика, организация и управление предприятием: Учеб. пособие.- 2-е изд. доп. - М.: Инфра –М., 2008. - 455с.	1, 2
2.12	Инвестиции : Учебное пособие / Г.П. Подшиваленко, Н.И. Лахметкина, М.В. Макарова и др. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : КНОРУС , 2006. - 200 с.	2

1	2	3
2.13	Кардаш В.Я Маркетингова товарна політика: Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с.	2
2.14	Колот А.М. Мотивація персоналу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2002. – 337 с.	1
2.15	Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В. Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2005. — 384 с.	2
2.16	Покропивний С. Ф., Соболь С. М., Швиданенко Г. О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. — К: КНЕУ, 1998. — 208 с.	2
2.17	Скляренко В.К., Прудников В.М. Экономика предприятия: Учебник. - М.: Инфра –М., 2006. - 528с.	1, 2
2.18	Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч посібник — К КНЕУ, 2004 — 412 с	2
2.19	Экономика организаций (предприятий): Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 608 с.	1, 2
2.20	Экономика предприятия: Учеб. пособие / Под ред. проф. Л.Г. Мельника.- 2-е изд. испр. - Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. - 628с.	1, 2
3. Методичне забезпечення		
3.1	Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 - "Економіка підприємства", 6.050100 - "Облік і аудит", 6.050201 —, Менеджмент організацій”) Укл. Склярук Н.І., Славута О.І., - Харків: ХНАМГ, 2007. – 122 с.	1, 2
3.2	Навчальний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання спеціальностей 6.050100 - "Економіка підприємства", 6.050100 - "Облік і аудит") /Авт. Склярук Н.І., Славута О.І., - Харків: ХНАМГ, 2008. – 125 с.	1, 2
3.3	Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу “Економіка підприємства” (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 “Економіка підприємства”, 6.050100 "Облік і аудит", 6.050200 "Менеджмент організацій"). - Укл. Склярук Н.І., Славута О.І. - Харків: ХНАМГ, 2006.- 47 с.	1, 2
3.4	Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу “Економіка підприємства” (для студентів заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»). - Укл. Склярук Н.І. - Харків: ХНАМГ, 2009.- с.	
3.5	Методические рекомендации для проведения практических занятий по курсу «Экономика предприятия» (для студентов всех форм обучения специальностей "Экономика предприятия" "Учет и аудит" и "Менеджмент организаций"), Сост.: Н.И.Склярук – Харьков: ХГАГХ, 2001.- 49с.	
4. Ресурси ІНТЕРНЕТ		
4.1	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України www.rada.gov.ua	
4.2	Державний комітет із статистики: http://www.ukrstat.gov.ua	
4.3	Кабінет Міністрів України: http://www.kmu.gov.ua	
4.4	Міністерство економіки: http://www.me.gov.ua	
4.5	Нормативні акти України // www.nau.kiev.ua	
4.6	Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	

2.5. Додатки

Додаток 1.

ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ЗМ 1. „ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

для студентів напряму підготовки: 6.030509 – „Облік і аудит”

Варіант 2.

I. Чи правильні наступні твердження ?

1. До показників ефективності використання основних засобів належать...

- 1) фондоємність продукції (так / ні)
- 2) коефіцієнт придатності основних засобів (так / ні)
- 3) фондovіддача основних засобів (так / ні) .
- 4) рентабельність основних засобів (так / ні)
- 5) коефіцієнт оновлення основних засобів (так / ні)

2. Поточний ремонт обладнання — це...

1) заміна або відновлення окремих частин (деталей, вузлів) устаткування, регулювання його механізмів (так / ні)

2) повне розібрання устаткування, ремонт зношених деталей і вузлів, заміна тих, що не підлягають ремонту, регулювання та випробування під навантаженням його механізмів (так / ні)

3) усунення дрібних ушкоджень і дефектів устаткування, заміна мастила та регулювання окремих механізмів (так / ні)

4) процес підвищення технічного рівня діючого устаткування шляхом внесення до його конструкції часткових змін (так / ні)

5) відшкодування фізичного спрацювання конструктивних елементів засобів праці та максимально можливе відновлення їхніх первісних техніко-експлуатаційних параметрів (так / ні)

II. Оберіть правильну відповідь:

1. Збільшення екстенсивного завантаження устаткування та виробничої потужності підприємства можливе за рахунок:

- А. Технічного удосконалення устаткування;
- Б. Запровадження нової технології;
- В. Зниження частки недіючих машин та устаткування;
- Г. Застосування прогресивних форм організації виробництва.

2. Комплекс цехів, господарств і служб підприємства, що забезпечують необхідні умови для функціонування підприємства, називаються...

- А. Виробничою інфраструктурою підприємства;
- Б. Інфраструктурою підприємства;

- В.Соціальною інфраструктурою підприємства;
Г.Капітальним будівництвом.

III. Оберіть правильну відповідь:

1. Який із критеріїв покладено в класифікаційну основу поділу підприємств за розмірами?

- А. Рівень рентабельності;
Б. Розмір статутного фонду;
В. Тип виробництва;
Г. Чисельність працівників;
Д. Валовий обсяг виробництва.

2. Складниками виробничих фондів підприємства є...

- А. Основні фонди;
Б. Фонди обігу;
В. Оборотні фонди;
Г. Оборотні активи;
Д. Нематеріальні активи.

IV. Запишіть формули:

- Коефіцієнту оновлення основних засобів.
- Коефіцієнту плинності персоналу.
- Розрахунку заробітної плати робітника при прямій відрядній системі.

V. Заповніть пропуски у визначеннях необхідними словами:

1. Повне товариство – учасники якого займаються _____ й несуть _____ відповідальність по зобов'язаннях товариства.

2. Основними показниками продуктивності праці на рівні підприємства є _____ і _____.

VI. Розв'яжіть задачу.

Визначити залишкову вартість верстата через 4 роки після введення в експлуатацію, якщо його первісна вартість склала 12 тис. грн., річна норма амортизації 10% (підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації)

Оцінювання тестового завдання

№ завдання	I.		II		III		IV.			V.		VI.	Всього
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	3.	1.	2.		
max. кіл-ть балів	5	5	4	4	8	8	12	12	12	3	3	24	100

Приклад екзаменаційного білета
ХНАМГ

Напрямок підготовки : 6.030509 – «Облік і аудит»

Навчальний предмет: Економіка підприємства

Семестр 5

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1. Дайте визначення термінам: Моральний знос основних засобів, Заробітна плата, Чистий прибуток.

Завдання 2. Докладно розкрийте питання: Сутнісна характеристика та класифікація витрат підприємства.

Завдання 3. Докладно розкрийте питання: Зміст і завдання виробничої програми підприємства.

Завдання 4. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. Виробнича потужність підприємства, на якому виготовляється один вид продукції, склала 600 тис. шт. у рік, виручка від реалізації продукції – 7200 тис. грн. Постійні витрати виробництва складають 1000 тис. грн., змінні витрати – 3600 тис. грн. Визначити критичний обсяг виробництва продукції.

Завдання 5. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. На виробничому підприємстві, виробляються вироби, на одиницю яких витрачається 5 кг матеріалу, (покупна ціна складає 1200 грн. за тонну). Основна заробітна плата в розрахунку на одиницю виробу складає 18грн., додаткова заробітна плата – 20 % від основної зарплати, відрахування на соціальні заходи – 37,2 %. Витрати на утримання і експлуатацію устаткування складають 50 % від основної заробітної плати. Загальновиробничі витрати по підприємству складають 2000тис. грн., адміністративні – 800 тис. грн. Загальна сума заробітної плати виробничих робітників за відрядними розцінками складає 1400 тис. грн. Витрати на збут заплановані в розмірі 3% від виробничої собівартості виробу. Рентабельність одиниці продукції складає 12 %. Розрахувати повну собівартість і відпускну ціну одиниці продукції на підприємстві.

Кожне правильно виконане завдання максимально оцінюється у 10 балів
--

Навчальне видання

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для студентів 3 курсу заочної форм навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»

Укладач: Наталя Іванівна Склярчук

План 2009, поз. 845 Р

Підп. до друку 17.11.2009	Формат 60х84	1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк. арк. 1,4		Обл.-вид. арк.. 1,7
Зам. № 5920	Тираж 10 прим.		

61002, м. Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. революції, 12.